

витратить на неї лише три роки замість теперішніх чотирьох. Тобто, загальна кількість часу на здобуття освіти не зміниться. Держава зобов'язується забезпечувати учнів підручниками, але *навчальні посібники доведеться купувати самостійно*. Також підручники в електронному форматі повинні бути у вільному доступі в мережі. Закон також передбачає підвищення рівня заробітної плати вчителів. Але головне, що потрібно знати — викладення усього матеріалу мусить бути українською мовою. Закон буде заохочувати вчителів до підвищення кваліфікації, тому можемо сподіватися, що всі учителі будуть гарно розмовляти українською мовою, використовуючи слова та обороти, притаманні тільки радній мові та не використовувати аналоги з інших мов. [5]

Також, варто відмітити розвиток української мови в інтернеті. Кількість запитів, українською мовою на території України, у пошукових системах значно виросла. Найбільший показник має західна частина наприклад, у Івано-Франківській, Львівській, Тернопільській областях пошук українською склав понад 40 % від усіх запитів. [7] В усіх регіонах українська мова найчастіше вживається у пошукових запитах, пов'язаних з освітою, держпослугами та адміністративними питаннями. Рухаючись на захід, цей показник значно зменшується, але, порівнюючи з минулим часом, відсоток запитів все одно збільшується. Варто зазначити, що провідні компанії з розробки програмного забезпечення також пропонують свої послуги на український ринок, а тому використовують державну мову у програмних інтерфейсах, перекладають інструкції з використання. Наприклад, Google, YouTube, MSDN пропонують свій контент українською мовою.

Література

1. Німчук В. «Християнство й українська мова». Українська мова, 2001, № 1, – 310 с.
2. Огієнко І. Історія української літературної мови / Київ, 2001 – 296 с.
3. Шевельов Ю. Історична фонологія української мови / Харків: Акта, 2002. - 1066 с.
4. https://espresso.tv/article/2017/09/07/na_scho_chekaty_dityam_vchytelyam_ta_shkolam_vid_novogo_zakonu_pro_osvitu – новинний сайт.
5. <http://language-policy.info/2017/06/mif-pro-75-ukrajinsko...movni-kvoty-dlya-tb/> – новинний сайт.
6. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1060-12> – офіційний сайт ВРУ.
7. uk.wikipedia.org/wiki/Сучасна_українська_мова.

В. Г. Лазуренко,

Запорізька державна інженерна академія,
науковий керівник – викл. Т. Л. Кравченко.

УКРАЇНЬКА МОВА В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Анотація. Стаття призначена розкриттю проблем популярності використання української мови в мережі інтернет. Приведені приклади видів веб-ресурсів. Автор акцентує увагу на причини цих проблем та намагається зробити детальний аналіз деяких видів веб-ресурсів з мовної точки зору.

Постановка проблеми. Останні два роки влада України почала активно підтримувати державну мову приймаючи різні поправки до статті 10 закону «Про телебачення і радіомовлення» [1]. Більшість поправок ініціюють різні квоти телебачення чи радіомовлення.

Наприклад, 23 травня Верховна Рада ухвалила в другому читанні та в цілому законопроект № 5313 «Про внесення змін до деяких законів України щодо мови аудіовізуальних (електронних) засобів масової інформації». За законопроект проголосували 269 народних депутатів. Закон встановлює на телебаченні обов'язкові щотижневі квоти передач і фільмів українською мовою. Йдеться про 75% державної мови для загальнонаціональних і регіональних телеканалів, 60% - для місцевих, а також 75% державної мови для програм новин на ТБ.

Але на сьогоднішній день немає жодного законопроекту, що міг би підтримати державну мову в інтернеті, хоча на підставі до їх існування свідчать дуже багато фактів, приведених у цій статті нижче.

Виклад основного матеріалу. Інтернет не має кордонів, відповідно, користувачі однієї країни можуть активно відвідувати сайти іншої країни. Тому досліджувати сегмент «українського інтернету» варто не з точки зору доменів, а беручи до уваги найпопулярніші сайти серед загальної аудиторії країни (без прив'язки до домену .ua).

Безумовно українською сайти держструктур, інструменти банкінгу та онлайн-платежів. Також українська мова домінує на сайтах телекомпаній, але інші ЗМІ віддають перевагу російській. Російська переважає у торгівлі, розвагах, довідкових сайтах.

Компанія Gemius проводить дослідження найпопулярніших сайтів серед аудиторій різних країн. Її дані вважають одними з найточніших та найавторитетніших. За даними Gemius за січень 2016 р. українці найактивніше відвідували 527 сайтів[2].

Усі ці веб-ресурси можна умовно поділити на 8 груп:

- **Соцмережі**, як загальні так і спеціалізовані;
- **Софт та CMS:** сторінки з яких скачують програми та за допомогою яких створюють персональні сайти;
- **Сайти державних структур:** органів влади, пошти та залізниці.
- **ЗМІ:** інтернет-ЗМІ, сайти теле- та радіоканалів, прогноз погоди;
- **Торгівля:** інтернет-магазини, банкінг, платіжні системи, зв'язок, нерухомість;
- **Розваги та дозвілля:** медіа-майданчики, кіно, музика, туризм;
- **Довідкові:** спеціалізовані форуми, сайти з порадами, кухонні рецепти;
- **Пошукові сайти і портали;**

На графіці нижче показано сумарну кількість відвідувачів у сайтах, що належать до цих умовних категорій. З іншими графіками можна ознайомитися у детальній статті про Українську мову в інтернеті (ІНФОГРАФІКА)[3]

Отже, українці, як правило, використовують інтернет для отримання інформації зі ЗМІ, покупок, розваг (кіно, музика), пошуку інформації, спілкування, отримання необхідних програм.

Українські сайти поділено за мовною ознакою, окремо виділено російські та англомовні сторінки. Великі міжнародні сайти на кшталт Google, Yandex, Facebook, Вконтакте та Однокласники кваліфікуються як «українські», якщо вони цілеспрямовано працюють в «українському сегменті» інтернету і мають україномовний інтерфейс, деякі з них відкрили окремі українські редакції. Розглянемо деякі детально:

Соцмережі. Найпопулярніші в Україні:

- Вконтакте (13 218 915 відвідувань за місяць),
- Facebook (8 729 179 відвідувань за місяць),
- Однокласники (6 680 700 відвідувань за місяць),
- Twitter (2 987 706 відвідувань за місяць).

Софт+CMS

Це найбільш практичні сайти. Користувачі їх відвідують, аби знайти і завантажити необхідну програму. У цьому випадку мова інтерфейсу не настільки важлива, головне – це скачати необхідний софт або створити сайт.

Сайти державних структур.

Усі мають україномовні інтерфейси за замовчуванням. Найпопулярніші сайти з цієї категорії такі: сторінка верховної ради, міністерства фінансів, державної фіскальної служби, кабінету міністрів, та портал судової влади.

Сайти ЗМІ

Найвідвідуваніший сегмент.

У на таких сайтах як інтернет видання, інтернет-версії друкованих ЗМІ, вузькоспеціалізовані видання – жіночі, молодіжні видання тощо, домінують українські сайти без україномовної версії або з українською версією не за замовчуванням.

Суттєвий відсоток мають також російські ЗМІ широкого профілю (lenta.ru, gazeta.ru, kp.ru, meduza.io) та спеціалізовані жіночі (woman.ru) та молодіжні видання lookatme.ru та adme.ru. В україномовному сегменті є альтернативні сторінки подібного спрямування, але вони на жаль програють конкуренцію.

Серед сайтів телеканалів домінують сторінки з україномовним інтерфейсом за замовчуванням. Це зумовлено тим, що самі канали дублюють в інтернеті своє мовлення з телебачення, який частково україномовний.

Усі найпопулярніші погодні сайти мають україномовний інтерфейс, проте він не за замовчуванням.

В економічному секторі ЗМІ також домінують сайти українським інтерфейсом не за замовчуванням а також російські видання, зокрема (<http://www.rbc.ru/>).

В спортивному секторі ЗМІ українські сайти без україномовного інтерфейсу суттєво переважають над іншими.

Сайти торгівлі

І з великим відривом домінують українські сайти без україномовного інтерфейсу, зокрема rozetka.com.ua (6 783 265 відвідувачів за місяць) та prom.ua (5 501 106 відвідувачів за місяць).

Оскільки російська мова зрозуміла для абсолютної більшості українців і нема ніякого законодавчого примусу, найкрупніші інтернет-торговці не перекладають свої сайти українською. Проте під громадським тиском нещодавно «Розетка» розпочала роботу над україномовним варіантом сторінки.

В банкінгу та платіжних системах

В цьому сегменті активно використовують україномовні інтерфейси, зокрема так зробив найпопулярніший сайт «ПриватБанку».

У сервісах оголошень

Найпопулярніший сайт тут є OLX, де домінують українські інтерфейси не за замовчуванням.

Розваги і дозвілля

Цей сегмент переважно російськомовний. Винятком є тільки youtube.com

Вікіпедія

Окрім аналізованих секторів, до найпопулярніших сайтів в Україні також належить Вікіпедія (7 064 310 відвідувачів на місяць). Вона має багато версій різними мовами.

Російськомовна версія (1 323 000 елементів) – значно ширша та детальніша, ніж україномовна (640 000 елементів). Відсоток користування цими двома версіями визначити дуже важко, оскільки багато відвідувачів потрапляють у «Вікіпедію» через пошукові запити.

Якою мовою українці шукають інформацію у Google?

За статистикою українці переважно вводять пошукові запити російською. Це досить легко перевірити за допомогою додатку GoogleTrends, який також дозволяє переглянути кількісну статистику (як часто українці шукали той чи інший запит) та розподіл кількісних показників по областях.

За 2015 рік серед найпопулярніших запитів були такі: військовий стан, селфі, децентралізація, летальна зброя, помилка 403, 3g інтернет, Жанна Фриске, Кузьма Скрябін, Путін. Зі всіх запитів тільки “децентралізація” трохи переважає над “децентрализиация” оскільки належить до україномовного політичного дискурсу. По регіонах є незначні тенденції: схильність до україномовних запитів на Галичині та Волині і до російськомовних на Південному Сході країни, проте вони не завжди підтверджуються.

Загалом мовна ситуація в інтернеті надзвичайно динамічна, оскільки великий асортимент, тісна конкуренція та загальнодоступність призводять до постійних змін. Сайти, що були популярними кілька років тому, можуть з легкістю зійти з топів, а ще через кілька років вони можуть цілком втратити популярність, і навпаки, новостворені сайти можуть стрімко наростити відвідуваність. Але це не вказує на те, що влада не повинна створювати будь-якого законодавчого примусу, бо інтернет стає все більше популярним, і проведені у березні цього року дослідження FactumGroupUkraine вказують на те, що вже 62% українців старші за 15 років користуються інтернетом (в містах – 69 %, в селах – 47 %)[4].

Висновки. Мовний вжиток в інтернеті можна було назвати окремими дискурсом у час, коли він не був таким популярним, однак сьогодні, коли більше половини українців – користувачі мережі, говорити про окремий дискурс не доводиться.

Враховуючи вищесказане, поліпшити мовну ситуацію можуть тільки нові закони про додаткові квоти в інтернеті, а також нові конкурентоспроможні сайти у тих сферах, де російська мова в більшості переважає українську.

Література

1. Закон України про телебачення і радіомовлення [Електронний ресурс]. – Законодавство України ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3759-12>.
2. Онлайн-аудитория и самые популярные сайты в Украине [Електронний ресурс]. – Gemius Украина. – Режим доступу: <http://www.gemius.com.ua/vse-stati-dlja-chtenija/onlajn-auditorija-i-samyje-populjarnye-sajty-v-ukraine.html>.
3. Українська мова в інтернеті. Торговля, нерухомість, розваги - тут все російською (ІНФОГРАФІКА)– ТЕКСТИ.ORG.UA. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://texty.org.ua/pg/article/editorial/read/73060/Ukrajinska_mova_v_interneti_Torgivla_neru_homist_rozvagy.
4. Проникнення інтернету в Україні вперше перевищило 60%. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://watcher.com.ua/2016/03/28/pronyknennya-internetu-v-ukrayini-vpershe-perevyschylo-60>.

М.Ю.Романюк, В.І.Ткаченко,

Запорізька державна інженерна академія,
науковий керівник – викл. Т.Л. Кравченко.

МОВА ОСВІТИ В УКРАЇНІ: ПРАВОВІ КОЛІЗІЇ

Місце мови в Україні. Її недоліки та шляхи їх вирішення.

Актуальність проблеми мови освіти в Україні є значною, адже примушуючи навчатися людину державною мовою, держава пригнічує людину у праві вибору, якою саме мовою вона бажає навчатися.

Освіта є основою інтелектуального, духовного, фізичного і культурного розвитку особистості, її успішної соціалізації, економічного добробуту, запорукою розвитку суспільства, об'єднаного спільними цінностями і культурою, та держави. Метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей, виховання відповідальних громадян, які здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству, збагачення на цій основі інтелектуального, економічного, творчого, культурного